Gemeente Amsterdam

Bezoekadres
Amstel 1
1011 PN Amsterdam

Postbus 202
1000 AE Amsterdam
Telefoon 14 020
amsterdam.nl

Retouradres: Postbus 202, 1000 AE Amsterdam

Aan de Minister van Justitie en Veiligheid
Aan de Minister van Medische Zorg en Sport

Datum 27 september 2018
Ons kenmerk
Uw kenmerk
Behandeld door
Kopie aan
Bijlage

Onderwerp Uniform experiment gesloten cannabisketen

Geachte Minister Grapperhaus en Minister Bruins,

De gemeenteraad van Amsterdam is sinds jaren in meerderheid vóór experimenten op het gebied van de teelt van cannabis voor recreatief gebruik. Amsterdam heeft daarom ook het Manifest Joint Regulation ondertekend en de totstandkoming van het VNG-rapport 'Het failliet van het gedogen' gesteund, in de hoop dat dit op termijn zou kunnen leiden tot een wijziging van het landelijke softdrugsbeleid. De ruimte die het Kabinet nu creëert met een experiment met gereguleerde wietteelt biedt een kans om een belangrijke aanzet te geven tot de ontwikkeling van nieuw softdrugsbeleid. De gemeenteraad van Amsterdam heeft in november 2017 daarom ook een motie aangenomen waarin het college wordt verzocht de gemeente aan te melden voor deelname aan het landelijke experiment met teelt en verkoop van cannabis voor recreatief gebruik. Op 14 december 2017 is aan deze motie uitvoering gegeven (onder voorbehoud van het handhaven op het ingezetenencriterium). Op dat moment was nog weinig bekend over de wijze waarop invulling gegeven zou worden aan de passage uit het Regeerakkoord.

Deelname door Amsterdam
Inmiddels zijn de voorwaarden van een experiment in grote lijnen bekend. Het Kabinet stelt voorts dat de waarde van het experiment staat of valt met deelname van een goede afspiegeling van gemeenten in het land (naar aantal inwoners, aantal verkooppunten, geografische spreiding en ligging al of niet aan de landsgrens). Amsterdam zou daaraan als grootste coffeeshopgemeente met een enorme diversiteit en een grote mate van expertise een belangrijke bijdrage kunnen leveren.

Tegelijkertijd is de situatie in Amsterdam met 166 coffeeshops complex en niet te vergelijken met andere coffeeshopgemeenten. Op basis van de gestelde voorwaarden zal deelname aan een experiment door Amsterdam daarom problematisch zijn. Een van de voorwaarden die aan deelname in de weg staat is dat alle 166 Amsterdamse coffeeshops (verplicht) moeten deelnemen.

Het probleem hierbij is drieledig: 1. de schaal. 2. de verplichting deel te nemen 3. de onmiddellijke transitie naar een assortiment gereguleerde cannabis. Alle Amsterdamse coffeeshops zullen in één klap hun illegale leveranciers moeten afstoten. Het is niet denkbeeldig dat er op dat moment problemen met 'de achterdeur' zullen ontstaan. Daarbij komt dat de coffeeshops zullen worden gedwongen deel te nemen in de wetenschap dat ze binnen vier tot vijfenhalf jaar de illegale leveranciers opnieuw aan zich moeten binden, terwijl er vooraf geen duidelijkheid over continuering is (wanneer en met welke uitkomsten is het experiment geslaagd?).

Naar verwachting zal het aanbod van de door de aangewezen kwekers gekweekte cannabis onvoldoende gevarieerd zijn (10 á 15 wietvariëteiten en 5 á 10 hasjvariëteiten) om te concurreren met de illegale markt. Dit brengt met zich een risico op straathandel met alle openbare ordeproblemen van dien. Buitenlandse hasj en spacecake zullen niet meer mogen worden verkocht. In Amsterdam worden op dit moment honderden soorten verkocht (elke shop zijn eigen specialiteiten).

Deelname door Amsterdam, als grootste coffeeshopgemeente, is onder deze voorwaarden praktisch niet uitvoerbaar en is bovendien risicovol voor de openbare orde. Een experiment uitgevoerd in Amsterdam zal daarom minder kans van slagen hebben, tenzij in de uitwerking van de voorwaarden in de AMvB aan deze bezwaren tegemoet zal worden gekomen.

Amsterdamse uitgangspunten
Voor Amsterdam geldt daarom dat eventuele deelname aan een experiment gebonden is aan een aantal uitgangspunten, waarmee ik u verzoek rekening te houden bij de vaststelling van de Algemene Maatregel van Bestuur. Daarbij gaat het om twee opties en één randvoorwaarde:

1. Geen verplichte deelname van alle coffeeshops in een experimentgemeente tijdens een overgangsperiode. De negatieve gevolgen daarvan zijn in Amsterdam niet te overzien.

Deelname door alle coffeeshops in een deelnemende gemeente gaat kennelijk uit van de veronderstelling dat effecten (in een experimentgemeente) slechts gemeten kunnen worden (in vergelijking met niet deelnemende coffeeshopgemeenten) als alle coffeeshops deelnemen, terwijl effecten niet ophouden bij de gemeentegrens.

Het is dus de vraag of het doel van de experimenten zal kunnen worden verwezenlijkt en effecten kunnen worden gemeten, door (zoals in het regeerakkoord al is vastgelegd) deelname van slechts 6-10 gemeenten terwijl de rest van coffeeshop-Nederland op de oude voet doorgaat. Daarom valt niet in te zien waarom dan niet een deel van de coffeeshops in een gemeente vrijwillig zou kunnen deelnemen aan een experiment, terwijl de andere coffeeshops in de gemeente op de oude voet doorgaan. Deze situatie is wel degelijk goed handhaafbaar.

De coffeeshopbranche heeft aangegeven dat vrijwillige deelname een werkbare optie is. Eén van de coffeeshops in een keten bijvoorbeeld zou experiment-coffeeshop kunnen zijn. Als de andere coffeeshops in deze keten op de oude voet doorgaan, kunnen de oude leveranciers deels behouden blijven. Zo kan tegemoet worden gekomen aan de eis van omkeerbaarheid. Er kan nagedacht worden over een overgangsperiode waarna uiteindelijk het aantal aan het experiment deelnemende coffeeshops (beginnend bij 10-15 coffeeshops) kan worden uitgebreid. Samenwerking is beter fundament om het experiment op te kunnen bouwen dan gedwongen deelname (zoals bijvoorbeeld blijkt uit ervaringen in bijvoorbeeld Colorado).

Óf een andere optie:

2. Alle coffeeshops nemen deel, maar zij verkopen tijdens een overgangsperiode naast het huidige aanbod cannabis (incl. buitenlandse hasj) de door de aangewezen kwekers gekweekte gereguleerde cannabis.

Tijdens deze overgangsperiode kan het gereguleerde aanbod het huidige aanbod geleidelijk aan overnemen en kan worden onderzocht of de gereguleerde cannabis van dusdanige kwaliteit is dat de illegaal gekweekte cannabis daardoor kan worden vervangen. Deze gedachte gaat ervan uit dat de gereguleerd geteelde cannabis de "markt" moet kunnen "veroveren". Voor de exploitanten moet duidelijk zijn dat na de overgangsperiode slechts uitsluitend gereguleerde cannabis kan worden verkocht. Zo worden ze doordrongen van de noodzaak om mee te werken en cannabis in te kopen van de aangewezen kwekers.

3. Als randvoorwaarde moet het gereguleerde aanbod in ieder geval zeer gevarieerd zijn met een keuzemogelijkheid die aansluit bij de behoefte van de klanten van de verschillende coffeeshops.

Als het aanbod onvoldoende bij de consument aansluit, springen illegale aanbieders in het ontstane gat. Het nu voorgestelde gereguleerde aanbod van 20 tot 30 soorten wiet en (Nederlandse) hasj is onvoldoende gelet op het huidige aanbod van enkele honderden varianten (qua smaak en beleving). De coffeeshops benadrukken daarom het belang van het gebruik van de kennis van huidige kwekers en coffeeshops.

Ik hoop dat u bij de uitwerking van de AMvB met deze uitgangspunten rekening wilt houden. Amsterdam is meer dan bereid om over deze uitwerking mee te denken.

Hartelijke groet,

Femke Halsema
Burgemeester